

Jasně kroky ve prospěch obcí ve financování, službách či energetice. SMS ČR přijalo programové priority 2026+

26.6.2025 - | Sdružení místních samospráv ČR

To jsou některé z programových priorit, které přijalo Předsednictvo SMS ČR po projednání s Radou. Podklady vytvořily jednotlivé odborné pracovní skupiny ve spolupráci s legislativními analytiky SMS ČR.

„Podklady z odborných pracovních skupin SMS ČR díky detailní místní znalosti odrážejí skutečné aktuální potřeby obcí. Sdružení má jasně stanovené priority na následující období, které budeme nejen z pozice připomínkového místa prosazovat ku prospěchu našich téměř 2 600 členů – především menších obcí a měst, aby se mohly nadále rozvíjet a být kvalitním místem pro život,“ říká Eliška Olšáková, předsedkyně SMS ČR. Kompletní seznam programových priorit 2026+ najdete zde.

V oblasti financování obcí bude SMS ČR prosazovat zejména úpravu rozpočtového určení daní. A to jak o nové parametry, tak o vyvážení stávajících. Současný systém RUD příliš jednostranně zohledňuje počet obyvatel a nedostatečně reflektuje skutečné náklady obcí na zajištění veřejných služeb. Menší obce s nízkým počtem obyvatel mají relativně méně prostředků, ačkoli musí poskytovat základní služby a udržívat infrastrukturu v podobném rozsahu jako obce větší. SMS ČR bude rovněž usilovat o zavedení nového koeficientu – tzv. „indexu stáří“, který zohledňuje stárnutí populace v jednotlivých obcích.

„Zavedením tohoto koeficientu by se lépe reflektovaly specifické potřeby obcí s vyšším podílem seniorů, které často čelí větším finančním nárokům na zajištění adekvátní infrastruktury a služeb pro starší obyvatelstvo. To přispěje k rovnoměrnějšímu a spravedlivějšímu financování obcí v závislosti na jejich demografické struktuře,“ říká Petr Halada, místopředseda SMS ČR a starosta obce Kamýk nad Vltavou.

SMS ČR bude prosazovat rovněž valorizaci financování přeneseného výkonu státní správy obcemi, který je dlouhodobě podfinancovaný.

Obecní energetika jako cesta k soběstačnosti

Sdružení bude nadále podporovat výstavbu obecních obnovitelných zdrojů energie a decentralizaci energetiky, zejména pak rozvoj komunitní energetiky, která je klíčovým prvkem energetické soběstačnosti a bezpečnosti.

„Legislativně jsme za poslední roky ušli velký kus cesty, abychom odstranili překážky sdílení energií v rámci komunitní energetiky. V praxi je třeba ale prosadit ještě snížení distribučních poplatků za přenos elektrické energie v lokálních systémech sdílení mezi blízkými místy, což je typický příklad právě energetických komunit v obcích. Zásadním způsobem to přispěje k dalšímu rozvoji komunitní energetiky,“ dodává Eliška Olšáková, předsedkyně SMS ČR.

SMS ČR se bude nadále zasazovat o zajištění dostupnosti základních služeb v obcích a ideálně jejich rozvoj, což je nezbytný předpoklad pro zastavení vylidňování venkovských regionů a udržení mladých rodin. I proto je důležitou prioritou zajištění kvalitního regionálního školství, zvýšení dostupnosti lékařské péče, ale i zlepšení digitální a mobilní infrastruktury, tedy především posílení kvality

mobilního signálu a dostupnosti vysokorychlostního internetu v regionech.

„Knihovny, hospody nebo obchody a další místa, která slouží k setkávání, na venkově stále ubývají a je naším společným úkolem tento trend zastavit a s pomocí samospráv udržet nejen základní obchodní obslužnost. Jako SMS ČR jsme například podpořili vznik pravidelně vypisovaného dotačního titulu Obchůdek 2021+ a Sdružení se přímo účastní i projektu zavádění automatizovaných prodejen, které zpravidla umožňují provoz 24 hodin denně,“ dodává Tomáš Dubský, místopředseda SMS ČR.

Zdravý rozum při nakládání s odpady

Prioritou pro SMS ČR je také zajistit udržitelné odpadové hospodářství a stabilní legislativní prostředí. Bude se i nadále snažit zabránit zavedení povinnosti odděleného sběru živočišného bioodpadu, neboť by se jednalo o technicky komplikované (např. hygienický aspekt sběru a svozu odpadů, nutnost specifických zařízení ke zpracování takových odpadů, jejich dojezdová vzdálenost atd.), ale zejména pak finančně náročné řešení.

„SMS ČR rovněž navrhuje zjednodušit spolupráci obcí se zemědělci při nakládání s bioodpady, například posečenou trávou nebo spadaným listím pro výrobu kompostu, což napomůže dodat chybějící rostlinnou složku do půdy, a zvýšit tak její kvalitu,“ uvádí Milan Kazda, předseda pracovní skupiny SMS ČR pro životní prostředí a zemědělství.

Prosazovaným bodem je i úprava vzorce pro výpočet separačních cílů, do kterých by měla být doplněna možnost započítat bioodpad sbíraný prostřednictvím domácích kompostérů, drobný dřevěný odpad z domácností využitý energeticky či odděleně sbírané jedlé tuky a oleje. Současný systém podle SMS ČR nedostatečně zohledňuje lokální aktivity obcí.

Detailně budou o prioritách diskutovat zástupci SMS ČR s obcemi mimo jiné na letošní celostátní konferenci, která se koná ve dnech 27.–28. listopadu v Mladé Boleslavi. Zájemci o účast mohou využít tento registrační formulář.

<https://www.smscr.cz/media-a-sms-cr/tiskove-zpravy/jasne-kroky-ve-prospech-obci-ve-financovani-sluzbach-ci-energetice-sms-cr-prijalo-programove-priority-2026-4725cs.html>